

121. Wealth From a Shag (Sa:ya:ch'apis via A. Thomas)¹

Wikmaqakwe²in ha:wilatl²i Haw'il 2Ots'o:s²ath².²
 20:mi:kokwe²in n'ow'i:qso 2i:h²to:p ma:2ak, 2oksy'agstak
Haw'il n'ow'i:qso 2Ots'o:s²ath². Wiki:lok lo:tssma
ha:w'ilatl²i yaqwintl²itq 2i:h²at p'ishso:qtl'at 2oh²at
 n'ow'i:qsak²i. Wahshi²atl n'ow'i:qso²i qwa:2amiti: yaqwi:mit
 2ani wahshitlitqa²a:la wikmaqak'atlokqo: 2oyi t'an'a. 2Oh²at
 so:2at ne²i:qsak²i qala:tikok n'ow'i:qso²i wikal 2o:h
wahshitl wi:2o:2ak²i ha:2omsaqh 2a:na²hi wi:2o:2ak²i wikqh
 so:. Ya²atl²itq ha:h²o:pa qwisiki: 2oyi 2o²o:sho:2alqo:,
 ch'o:chkil ka:ka:2opa qwis²ati:ch²a:la 2oyi
 2o:2o:sho²al²atl'atqo: 2oyi hisi:k²a:qtl²itq hat'i:s
 histiya:qtl²itq hat'i:s wawa: 2i:q²hok ha:h²o:pa ne²i:qso²i
 wi:2o:2ak²i.

Qwa:2atl kow'ila k'o:k'ots'itl'i:k³ wawa:2at²itq ha:h²o:pat
 ne²i:qsak²i. K'o:k'ots'itl'i:k 2okla:2ap'atl'at n'ow'i:qsak²i
 2oh²at 2o:2oktaqat 2ani 2a²a:nataqqa k'ots'im 2o²o²i:h,
 2ana:kqa ha²om ha:w'ilatl²i. 2Atlchi:lm'op'atlqo:we²inkwa²at
 k'o:ts'itl'as²atlqo: 2oyi 2op'it'atlqo:we²in qi:kwa:l
 n'opochilkwal, hilh 2ah²a: hat'i:s ha:pat'ingy'i²ha
 hitssnop²i. Qwam'o:p'atlqo:we²in 2ah²a: qi:m'o:p 2ani
 hat'inqm'opqa. Qa:tsi:2atl'atqo:we²inqo: tl'a:q 2oyi
 2oy'ip'atlokqo: 2oyi n'ow'i:qso wahshitlchip'atlqo:we²in
 wikchi:p ha²ok 2on'a:h y'o:qwa: qwish²a:h²i: 2o²o:kwaq²
 qo²i:chitl wa: 2ani ha:h²o:patqa 2oh²at ne²i:qsak²i
 yaqwintl²itq 2i:h² wi:2aqtl n'ow'i:qsak²i.

2Atawe²ish wa:lshitlh Toshe:k²i ya:lwe²in 2ah²a:
 hi:tingsatl tl'ipo:s 2i:h²! 2O:h²ta:sa kamat.sap
 wa:2at²itq²a:la ne²i:qsak²i, 2o:h²ta:sa toxw'ilta kamitqshitl
 hi:tingsatlqa ya:l tl'ipo:s²i ya:tsok, qwa:qa: qwa²al²itq
 2ani ya:lqa: 2a²askyiml wik'i:t'at laphsp'at'o 2ona:kqh

laphsp'at'o ?a:na^hat^l ?a?a:skan'o:h^hat^l'at. ?O:h^hta:sa
sokwit^l.

"Ka:?a qwi:qtli:k," wa:. "Ka:?a qwi:qtli:k," wa:
tla:?'o:k. "Hini:?'ism qwi:qtli:k la:kshit^l," wawa:.

Mo:p'it^hat^l'ap'atwe^hin ka:?a wa: ya:lwe:?'in ?ah^h?a:
tlihwa:ktli hi:xwa: !

"Cho: ka:?a tla?'o: hitssnop'ap'i," wa:.

Hiy hitawaktlitla: tla?'o: hitssnopshi^hatlok ! ?Ah^h?a:?'at^l
lachi^hat^l.

"Cho: wala:?'atlchi," wa:?'at^l.

Hina:chi^hat^l tl'ipo:s^hi cho:?'at^l. Hiy ?o:shna:kshit^l
Hoshe:kit^hi K'o:k'ots'it^l'i:k ! Cha:na:tltla ham'okwi^hat^l
ts'e:?'iy'i^hat^l yaqo^hal^hitq, ?ah^h?a:?'at^l walshi^hat^l
hiy'ath^h'is^hitq, ni:schis^hat^lqo:we^hin k'ots'im ya^hah^hs^hitq
yaqnaq^hitq yaqla:?'ap'at^l'at^hitq ?imtna:k'ap'at maschim^hak^hi.
T'apatsap'at^l hitaqsip'at^l hopinkok^hi ya:qwakwin^hilok^hitq
chim^hilok^hi, hitaqs^hat^llok ?a:th^hshit^l yaqna:kshit^litq.
N'a:sshit^l ?alqshi^hat^l, hilwe:?'in ?aphta^hats'n^hil hi:xwa:
hoqwink^hi, hilsp'i:qsmaqshit^lwe^hin hi:lsp'i:qssa
cho:tlsho:ye^hi hi:xwa: hitssnop xachshi^hat^l ?ah^h?a: takok
qa:chts'asiyapap qa:chts'asiyapiqa hi:xwa:.. ?A:th^hchit^ltla:
tla?'o:k hiltla: ?i:qhi:?'ak n'a:sshi^hat^litq, hilwe:?'in
?aphta^hats'o^hil^hat^ltla: hoqwink^hi hi:xwa:.. Wasqwi:?'ak
?a:yichit^lshit^l ?oh^hok mamoms xa:chhta^hapshi^hat^lqo:
?e^hi:htskwi^hi wasqwi:?'is ?a:yichit^lshit^llok Hoshe:kit^hi !
Lihtqi:lchikok takok qwi:?'i^hilok^hitq ch'ich'itaqsopitap'at^l.
Wik^hay'in^hat^l ?ani qwaqwa:qa ?o:no:tl ?ani wi:y'a:tqa
hine:?'i^hat K'o:k'ots'it^l'i:k ?o:sh^hat. Hiy ?ayanakshit^l

hi:xwa: Hoshe:kit'i !

Tl'op'i:chhshitol qwaqwa: xa:chapitap 'e'i:h_{tskwi}'i
 'a:p_{hn}'a:k'i 'e'in_{htskwi}'is'i, wik'ay'in 'ani wik'ay'inga
 'ani hi:xwa: 'a:yatsaqaga. Tl'op'i:chhshi'at_l 'ah'a:
 makn'a:h_{mis}'at_{lwe}'in 'ah'a: Tl'a:'as'ath'⁴ tso:tsom p'atqok
 hi:xwa:q_{him},⁵ hi:katl kakim'isokqa hi:xwa: ma'assy'aqsti'i
 lak_{hli}:₂aqi:chi'at_l Tl'a:'as'ath'_i,

"Hi:y wi:kimsaqtlch'ana'ash kakim'isokqa hil ma'as'i
 hi:xwa:."

"'Otsachitltso: ya:yis n'opqim_{yis}'i ma'as, 'anama 'aya:k
 hi:xwa: tsoma:ma," wa:nak'atltla: hana:qtl'at_l ma'as'i
 'o:kwil'at_l'at K'o:k'ots'itl'i:k.

"Qwa:ha: 'ah'a: 'a:ni ?" wa:'at_l 'ah'a: qach'its'iq'i.

Ha:m'i:tl_{nak}'at_l n'opt_s'i'at_l tli_{hsh}it_l hitap'is n'ashit_l,
 wi:napat_l 'oh qach'its'iq'i 'ani hashi:chitlqa 'ani
 no:no:ts'isagh'atqa 'ani wikmaqakqa K'o:k'ots'itl'i:k.

"Chiti:nokwinohwin," wa:'at_l tsiqshit_l Tl'a:'as'ath'_i.

Wa:mita'a:la Tl'a:'as'ath' 'o:kwil hi:xwa: "chitinok".⁶

"'Aya:kwe'intsik hi:xwa: wa:wate'its ya:
 kwi:sow'atis'ath'_i," wa:'at_l Tl'a:'as'ath'_i, "'Anitso:
 tsoma:'ak 'ah' hiy'ath'itqso:, wa:l'altshamin," wa:'at_l.

"'O: n'ashi'ich 'ahn'i:lma hi:ls'ato'i qwan'aho:sik,"
 wa:'at_l K'o:k'ots'itl'i:k.

Kwitsshit_l Tl'a:'as'ath'_i, qwa:we:'in tli_{hswi}:qotlqo: hil

Kwitsshitl Tl'a:ʔasʔathʔi, qwa:we:ʔin tlihswi:qotlqo: hil
ʔayeʔi hi:xwa: toʔil ch'itaqsoʔilʔi.

"Ya:lma:tla: kwisitolʔi kwitsshiʔitla:," wa:ʔatltla:
K'o:k'ots'itl'i:k. "Ya:lma:la: hi:lts'aqilʔi, kwitsshiʔitla:
qwan'a:ho:sik," wa:ʔatltla: K'o:k'ots'itl'i:k, "Mila:mihsakah
ʔahn'i: ʔeʔinhtskwiʔisʔi ʔish ya: ʔa:phn'a:kʔi
mila:mihsatokwah makshiʔat," wa:ʔatl K'o:k'ots'itl'i:k.

Makshitolshiʔatl ch'a:pokwitʔi Tl'a:ʔasʔath, ʔa:phi:
K'ok'ots'itli:k wik qwaqtl'ap qwaqtl'i:tq hi:xwa:
ʔaʔa:tqsy'op. Makto:p'ato:chitl wasqwi: Tl'a:ʔasʔathitʔi,
hitapʔis tlawi:chitl yaʔa:yaqts'iqʔitq ʔi:qhshitl
yaʔa:ya:qts'iqʔitq,

"ʔA:nina: tsoma: hi:xwa: ya:yis maht'i:ʔi,
makto:p'ati:chitlin," wawa: ʔi:qhok. "Wikma: qwaqtlok
qwaqtlokʔitqʔa:la maʔasʔi, ʔa:phi:ma," wawa: ʔi:qhok
Tl'a:ʔasʔathʔi.

Hitapʔis qachʔits'iqʔi ch'ay'a:pok makshitolshiʔatl
ch'ay'a:pokʔi Tl'a:ʔasʔathm'in, makto:p'ati:chitlaqatltla:
y'o:qwa: wasqwi:. ʔAhʔa:ʔatl walshiʔatl mo:ts'iqʔi
ch'o:chk'atl walshitl mo:ts'iq, hitasatl nism'a:kʔi Ni:ya:.
T'apatinkshiʔatl mo:ts'iqʔi ʔani wik'i:tokwitlqa ʔiyaqhmis.
ʔAtlchi:yil hitasatl qwiʔathʔitq, tlihshiʔatl ʔahʔa:
wala:k'atl Kwinyo:tʔath⁸ ch'o:chkts'iʔatltla: mo:ts'iq
hinasw'it'as yi: Kwi:na:yilʔathch'a⁹ ʔI:ts'oqʔathch'a ʔanich
hi:sta:ʔatomitʔa:la ʔahʔa: makn'ah Tl'a:ʔasʔath. ʔAnich
hilit ʔahʔa: ʔi:hw'aqtl'ap hi:xwa: tl'a:ʔayisʔi. Walshitl
ʔahʔa: t'at'awak haw'ilmis mo:ts'iqʔi Tl'a:ʔasʔath hitasatl
qwiʔathʔitq.

Yoxti:chiʔatltla: ʔi:qtsoʔokshiʔatltla: ʔOts'o:sʔath

mo:ts'iqʔi, ch'o:shokwiʔatl'at ʔahʔa: ʔani
 tli:hn'ah̄i:chiʔatlqatla: mo:ts'iqpanachʔi. Ts'awa:k'atl
 ʔi:qhna:k'atl ya: mo:ts'iqpanachʔi ʔo:kwilʔatl ʔi:qhok
 ʔow'a:t'inʔakʔi. Wa:ʔatl ʔani ʔattso:qa ʔatqo:
 hi:shsa:tʔhowat tlihawāt yaqi: ʔaya hi:xwa: wiktla:
 ʔaxshitltsk'in'is ʔani ch'ich'itaqsoʔilqa qa:chts'isiyapi.
 ʔo:yaqhts'inaqshiʔatl Tl'a:ʔasʔath wi:napilitʔi, yoxti:chiʔatl
 ʔo:qwa: tlatlo:ʔi Tl'a:ʔasʔath wi:napilm'inhitʔi.

Ts'i:ya:y'aknakshiʔatl K'o:k'ots'itl'i:k, ʔohokwita kach'ak
 n'o:phta:yok yaqwi:mit n'opy'al ʔa:na t'a:ktlcho: hayop'il
 n'on'opy'al "No:phta:yok" ʔokla:noʔatlok, ya:qtisʔatlʔitq
 K'o:k'ots'itl'i:k t'a:kstop'atl hi:xwa:ʔakʔi, ʔo:ktisʔatl
 ʔahʔa: ʔopʔahsip'atl ya: yaqʔa:qtlokʔitq ts'i:ya:y'ak ʔahʔa:
 qwa:qhʔaqtlatok wiktsok ʔoyi ma:kwʔati:kqo: ʔani
 ts'i:ya:y'aknak'atlqa.

Tliḥshiʔatl Tl'a:ʔasʔath ḥayots'iq tliḥaʔo:ʔi, ʔo:malapatl
 ya mo:ts'iqʔi mo:ts'iqpanachʔi ḥayots'iʔatl ʔish mo:
 Tl'a:ʔasʔath makw'asʔatl hi:xwa: ʔo:tsiy'okw'atl'at
 K'o:k'ots'itl'i:k, hinah̄awiʔatl Hoshe:kitʔi wi:na
 K'o:k'ots'itl'i:k ḥayots'iq ʔish mo:ts'iq ! Keʔisʔatl'at
 hiy'athʔitq Hoshe:kitʔi wi:neʔi ʔohʔat ! Makshitlshiʔatl'at
 qo:ʔasitʔi, ḥa:yohtayokw'is qo:lʔi: qolʔato ʔo:sh qwamiḥseʔi
 Tl'a:ʔasʔathʔi ḥa:wi:h̄ so:ch'ahtayokw'is ma:tl'itqinhʔisʔi
 qo:l ʔeʔinhʔatlʔi ʔeʔinhʔatlʔitq No:txasʔaktli ʔish
 Ma:ma:tli:ts.¹⁰ Ya:ʔalʔatl ʔoh ʔa:nahi ya:l kwi:sow'atisʔi
 matsy'oqmeʔi. Soch'anakshitl qaqo:l K'o:k'ots'itl'i:k ʔatla
 ḥa:tha:kwatl qachts'a ch'a:kopi:h̄. Hiyitop ʔo:ʔap'atl
 ch'ochmaqal qwiqqwi:qokwiti:ch ḥaw'ilmis yaqwi:mit. Wik'i:t
 cha:ni tl'isal, lokoka:polok ʔo:sh Tl'a:ʔasʔath, ʔoha:tla:
 kwan'is tikwatqyoʔi ʔohokwitaʔa:la makto:p Tl'a:ʔasʔath,
 tsaqi:tshtaha kwan'isʔi tikwatqyo soch'i:q tl'a:qa:sht
 ʔoha:tla chikmo:t n'opqimy'ap tlaqmis ʔo:ʔatop kwan'isokʔi.

Y'imha:ʔatl ya: hana:qtl'atlitʔi, 'ʔAnama ya: tsoma: hi:xwa:
kwi:sow'atisʔathʔi.'

No:saqa ʔaxpitapt'ama ʔaphtapitap ʔayeʔi hi:xwa:,
makto:p'ati:chiʔatltla: ʔoh Tl'a:ʔasʔath walshiʔatl.
Tsoma:noʔatl haw'ilmis K'o:k'ots'itl'i:kitʔi. Tl'i:ʔaʔatl
kwi:sow'atsatl K'o:k'ots'itl'i:k, tl'i:ʔilʔatl
kwa:n'iy'inlʔatl hi:lhchip'atl maht'i:ʔakʔi n'ow'i:qsakʔi,
tl'i:ʔil tl'a:qa:sht ʔoʔi:sʔap ʔatlp'itsap haʔok hi:lh
maht'i:ʔakʔi n'ow'i:qsoʔi.

Hashi:chiʔatl y'o:qwa: Ni:ti:naʔath¹¹ ʔoʔo:tstoʔatl ya:
wa:lʔageʔi Tla:ʔasʔath tsotsom hi:xwa. Wa: ʔani ʔattso:ma
ʔatqo: hi:shsathowat makshiʔat yaqi: ʔaya hi:xwa: wiktla:
ʔaxshitl.

"Wiksakwimim ʔaxsa:ptsk'inʔis qwa:yi: ʔi:h ʔaya."

ʔO:h̄ta:satl y'o:qwa: Ni:ti:naʔath tl'i:qsitl
tsaqi:tsts'iʔatl ʔoh Ni:ti:naʔath. Hitago:ʔatltla: y'o:qwa:
Ni:ti:naʔath Qatqyo: tlahʔatl ʔaya:tl tsaqi:tsts'iʔatl !
Y'o:qwa:ʔatltla: Ni:ti:naʔath hiyiqtop ʔoqsʔatl makto:p
ch'ochmaqal, makshitlshiʔatltla: y'o:qwa: Ni:ti:naʔath.
Qo:lʔatloktla: y'o:qwa: makto:p Ni:ti:naʔath hi:xwa: ʔohim,
soch'aʔap'atltla: qo:l K'o:k'ots'itl'i:k. Ma:kok ch'ochmaqal
ʔatla:toʔi ʔo:sh haw'i:hʔi Ni:ti:naʔath. Tlahʔatl ʔa:ni
wikpitap'atl, latsla:ksolʔatl ʔa:naḥi ya:yis kwi:sow'atisʔi
matssy'oqmeʔi, ʔa:naḥatl ya:ʔal ya:tis ma:ktsa:qeʔi.
Tl'it'oqyatlok cha:ni sho:tlsho:yakʔi hi:xwa: wik'atlok
cha:ni qwis qwa:ʔakʔitqʔa:la.

Mana:ksap'atl qaqo:li:chitlokʔi wik hishinkw'aqtlas,
sayi:sʔap hishtsaqts'o:ʔap maʔas qaqo:lokʔi. Loyi:ʔatl'at
maschimʔakʔi ʔohʔat ʔaʔa:tlayatl'at homaqtllhʔat,

t'aqi:y'apchip'atl taka: ya?at?itq hi:xwa: ?o'o:yi:?atl
 gwam'a:qh?at?itq lo?ok ?oyi:?at. Hiy hash?ato ha?ato
 hi:xwa:?akit?i cha:ni ! Kamat'aphwe?in ya: sho:tlsho:ye?i
 hi:xwa: ?oyi wikw'it'as?ap'atl'atqo: ?oyi shoma:p hi:xwa:
 wik'atl ?ah?a: shoma:p qwa:?ap?itq, ?okwiqs?ap'atl
 tl'ochtskwi:?is?i matlinksap ?oyi hawi:?ap'atlqo: cha:ni
 sho:tlsho:ya. Kamat'ap'atl ?oyi wacha:ksa?as?ap'atl'atqo:
 ?oyi, ?o?i:qs?ap'atl'atqo: ?oyi ?i:h?i: ya: tl'ahiqs
 ?e:?e:?ishatl ?ah?a: wacha:kshi?atl !

?Ah?a:?atltla: k'o:ts'i?atltla: K'o:k'ots'itl'i:k
 qwa:?ap?itq hishistatltla: k'ok'ots'i:hshiltla:
 ?ah?a:qwa:?ap?itq?a:la ?ani ?ama:kqa ha?om k'ots'im.
 ?A:?a:thw'isatl ?aha?a: wa:lshitl, ?o:pxaqwiqtlinyiswe?in
 chap?is, hil?atl ?ink ya: chap?e:?e?is?i. Hiy
 ?i:hshi?atlwe?in nay'aqak?is?i na?a:?at !

"?A:ho:," wa:?atl na?a:?at ?om?i:qso Na:ni:qe?i.

"Na:ni:qa" wa:ma: ?oh Hili:n?ato?ath ?ana:tlin "Ya?i:"
 wa:?atl ?oh ?o:kwil ?ah?a:ch'a. ?O:sh?atl'atl
 ya:?a:ktlinl?api:ch ya:qsa:hati:ch?a:la to:hshi?at,
 kwatsi:qshitl tli:hak K'o:k'ots'itl'i:k. Qwa:we:?in ?ohqo:
 sa:xtishitl nism'e?i loqtlshi?atl?itq qwa:?ap?itq
 ya:?a:ktlinl?api:ch, qwa:sa:hi ?ah?a: qaqah?aqstotl
 K'o:k'ots'itl'i:k. Chachimhi qwaya:tok?itq?a:la lo:tssa:mi:h
 ?oyi "?Aho: ?aho:" wawa:?atlqo: tl'atl'a:h'sy'op ?oyi
 ?ihak'atlokqo: nay'aqak. Ts'axsatl K'o:k'ots'itl'i:k
 ?opxaqis?is?i.

"Cho: Qahshe:tl toxw'iltatl'i !" wa:?atl lo:tssmak.

Malsa:p'atlqo:we?in yaqwi:q?itq?al, 'Cho: Toshe:k
 toxw'iltatl'i !' wa:.

Moqwi:y'o:tl K'o:k'ots'itl'i:k qahkwachi?at qa:ty'apt'a
hopimy'o:tl hisili:chi?a:h ya:tsshitl.

"Toshe:k?ish ha:y'ahs chimw'a:psile?ish !" wa:?atl
lo:tssme?i.

Toxw'ilta lo:tssma ?o:htasa tlawi:chitl ya:y'e?e?i so:?i,
nay'aqak Na:ni:qe?i. Hiy hina:hin sokwitlchip nay'aqak
K'o:k'ots'itl'i:k ?otshi !

"Ka:?as nay'aqak," wa:?atl, "?Ohokma maqinqanim Hi?itl'i:k
?o?itlchip'i," wa:?atl, "?Ohokma Hihi:qtoy'i:k maqiqamin
?o?itlchip'i," wa:?atl, "?Ohokma ?a?achtsito:ma Kw'akw'atl
chimtsitol?at?i," wa:?atl, "?Ohokma Ko:kohw'isa
?a?achtsito:ma qaqatsitol?at?i," wa:?atl.

Qwoqgam'achil?ap ?ah?a: t'ichi?atl t'ikoqtlinop'atl,
so:patl Na:ni:qe?i wik'atlok t'i?i:tl, wik'i:t.shi?atl
?inkit?i qwa: t'aplshitlqo: ?ani hini:?atlqa qwe?i:mit?itq
ts'amaqka?i.

?Otsachi?atl Ma:n'o?is?athtspa¹² ?o:y'ichi:lshi?atl ?ah?a:,
wik ho:pa?ak'ap qa:tw'a:t'ipshi:l. Noma:kwe?in homaqtl'ap'at
?oy'i hashahshitl, sitsa:p'at ?ah ?o:?i?atok chimtso:t'at?i
wahshi?atl'atok qatso:t'at?i. ?Okwi:sip'atl tlatmapt,
?ohwe?in hohtak ?o?oy'i?a:lok tlatmapt ?ish homismapt
?anikit?is?i qo:?ichitl?is?i ?i:qhi: homismapt. ?Oh?ap
tlatmaqchintl Hi?itl'i:k?i Hihi:qtoy'i:k?i homischino?atl ?oh
Kw'akw'atl?i Ko:kohw'ise?i ?okwichink'atl. Hil?atl ?ah?a:
ts'e:?iy'as?atl mo:chi:lkwal?atl wi:napatl. Hilh?atlwe?intla:
?ah?a: Qwayats'i:k ?oyo?al?atltla: hayoqoml.
?Oh?atlwe?inch'a?ashqo: kwi:kwi:sahakch'a Qwayats'i:k.
?Oyi:?atltlattla: kw'a:lok qwacho:qhm'in?itq kwi:sahi,
?ah?a:?atltla: ?o:nas?i:?atltla: ts'e:?iyi?atltla:.

ʔahʔa:ʔatl walshiʔatl ʔatlakwalchi:lkwalshiʔatlʔitq ʔoyi.
 wa:lshittlshiʔatl ʔathi:, hinasitl ya: tlolʔe:ʔeʔi
 w'ichxʔe:ʔeʔi tsaga:t'aʔa. Histʔatl hixogshit naʔa:ʔat
 ko:kohw'isa, qwa:ʔatl k'ahsa:pqo: nism'eʔi ! ʔO:h̄ta:sa
 wihi:ʔotl K'o:k'ots'itl'i:k tlawi:chitl histʔatlʔitq
 hixogshitlʔi ʔateweʔish tlawi:ts'atap'atl'attla: hiy
 hixogshiʔatlʔatltla: naʔa:ʔat ! Hinolta K'o:k'ots'itl'i:k
 hinimqaʔotl, ʔo:h̄ta:sa n'achista:ʔa ʔo:h̄ta:sa n'a:tssichitl
 qwa: t'at'o:sqo: ʔo:non:tl ʔa:yo:ʔat n'achmisat ko:kohw'isa.
 Hitinʔotl wiwikata, wa: ʔani ʔo:shnakshitlqa wiktla:
 sosoh̄tatsk'in. Hitasatl ʔathi: maht'i:ʔisokʔi.

"ʔAhmiy'ahsqach'ama K'o:k'ots'itl'i:k qwiyo'kw'alo:siʔa:la
 ʔats'iyokw'al," hashi:chʔatltla:, ʔani wawa:ʔatqa
 K'o:k'ots'itl'i:k.

Qi:ʔilt'a:na n'opochiyitltla: ʔahʔa: ʔiqtsachiʔatltla:
 histo:kw'alʔatltla: ʔahʔa: ham'o:kw'al. Hinoltaʔat
 histoʔalʔitq ʔa:qtlilol. ʔOʔitl yaqhn'olʔitq ʔi:h̄
 ko:kohw'isa wik ʔo:ʔitl ʔe:ʔihseʔi, hini:sn'iʔotl hitaqsip
 yaqwi:qʔitq. Ch'ichitlchip hilhokw'ap ʔapsta:qsʔatʔi
 ʔe:ʔi:qathokw'ap hitasaʔatl hisasatl ya: matssyoqmeʔi
 kwi:sow'atisʔathʔi.

"Hiy ! Kw'ichinkshitlin ʔa:ʔa:sila ho:n'iqi:min
 Ko:kohw'isama hiy'ahs. N'ashiʔichak yaqiti:so: lacha:tl,"
 wa:ʔatl K'o:k'ots'itl'i:k.

Hitinqsatl kwi:kwi:sahi hamopshitl'as.

"Siy'a:qit.s ʔah̄ hista:tachip chiwiʔakitsish," wa:ʔatl
 ts'awa:qh̄ kwi:sahi.

"Cho: cho:cho: sokwiʔi," wa:ʔatl K'o:k'ots'itl'i:k.

Hiy sokwitl ʔahʔa: kwisahiʔi hinoltap hini:tssw'ischis !
 Hiy ch'ichaqshiti tli:ʔil hini:pqathʔatokʔi ! Wawa:lyatl
hi:ʔiyilʔi nasha:kqhʔatl ʔani ʔo:shy'akqa K'o:k'ots'itl'i:k
 ʔani pisa:qa.

"Wik'i:kitqin ʔahko:ʔi hini:p ʔoyi wikitqo: ya: pisxwa:
 K'o:k'ots'itl'i:k," wawa:lyatl.

Qi:ʔilʔatltla: K'o:k'ots'itl'i:k hina:chiʔatltla: ʔahʔa:.
 Hitakwe:l ʔatlchi:lkwalʔatl ʔatla:tlok ʔathi: hino:kw'al
ʔahʔa:ʔatl walshiʔatl. ʔO:ʔiʔatl ʔi:hʔi: ko:kohw'isa
 ʔihaqaqʔi ʔo:ʔiʔatl hitinqsan'ap hitaqsip yaqwi:qʔitq,
 ʔi:qhi:ʔapatltla: ʔacho:ʔap ts'i:ts'iswas'ap'atl.

"Hiy ʔaminkshiʔatlnishtla yaqin hisxwa: qaqaqi:ʔak !"
 wa:ʔatltla: K'o:k'ots'itl'i:k, "Hitinqsaʔichaktla:
 kwi:kwi:sahē: hamopshiʔichaktla: yaqiti:so: qwahta: ʔah
 ts'axshiti, hiy'ahsʔatlʔishtla: ko:kohw'isa," wa:ʔatltla:
 K'o:k'ots'itl'i:k.

Ts'awa:kqhʔatltla: hamopshiti ʔani ʔohitqa qwahta:
 ʔi:hata. Hiy hini:tssw'ischisʔatltla: ʔahʔa: ! Hiy
 tl'i:ʔilʔatltla: ! Chi:tak'atl ʔani tl'i:ya:m'inhʔatlqa,
 ʔa:ʔa:tiqatl'at K'o:k'ots'itl'i:k ʔani ʔohqa: hi:nipshi:l
 ya: lachaʔa:lʔatʔi ko:kohw'isa.

Qi:ʔilʔatl ch'a:ni K'o:k'ots'itl'i:k wik hina:chitl
 ʔatlakwalchiyilʔatl ʔahʔa:ʔatl hina:chiʔatltla: . Hitakwa:l
 ʔatlchi:lokwalʔatltla: ʔahʔa:ʔatl walshiʔatl ʔa:tlqimy'iʔatl
 ʔa:qtlisalolokʔi n'opqimlʔap ʔi:h ʔahʔa:ʔatl ʔaphnolʔi
 ʔanah. Hitaqsip'atltla: yaqwi:qʔitq ʔatlqimy'ahsiʔatl,
 ʔiqsilap'atltla: ʔa:ʔachinop'atltla: ts'i:ts'iswasm'inhʔap
 ts'iyop, ʔoʔomatltla: matsy'oqmeʔi tli:hak.

"Ts'axwa:ʔatlch'aso:sh ʔa:ni ko:kohw'isa, tlahʔatlin
chimchitlchip'atl !" wa:ʔatltla:.

Kachitl sayatssk'ap nism'a histi:pm'inhʔitq. Hiy
hi:tingqsatltla: kwi:kwi:sahi hinalts'atltla: !

"Siy'a:sah ʔahn'i: ʔi:hʔi: siy'a:qtah ʔi:hchinop
ts'axshitl," wa:ʔatl ts'awa:k.

Hiy hitatssmaʔaqi:chitl ʔatleʔi ʔohqathm'inh ʔi:hchinop
ts'axshitl ! ʔO:ʔokchintl ya: tlicha:ʔakitʔi ʔohi:chitlok
t'a:qoch'ak ʔani ʔohitqa ʔi:hchinop ts'axshitl, wawa:
tlicha:tskwiʔi ʔani hi:kwalshitlqa hoqsa:p'atik ʔo:no:tl
ʔi:hchiyoqwa ʔi:h nashok litka: ! Hi:ʔinchiʔatl ʔatleʔi,
wawa:lst'alshiʔatl ʔani y'o:qwa:qa hohtak ʔi:hi:p. Hiy
wi:ʔakshitl ts'awa:k ʔohi:chitlok ʔanaht'ane:ʔisʔi.
Tl'i:w'inʔap'atl K'o:k'ots'itl'i:k haʔokwiʔatlqa sokwink'atl
ʔani tl'itl'i:xts'ap'atqa:. Walyaqpitl K'o:k'ots'itl'i:k
hiy'athʔitq. Tl'i:ya:ʔatl ya: ʔatleʔi ko:hw'isaʔinlayatl
wiksto:panakshi:lqa K'o:k'ots'itl'i:kʔi, yaqwintlʔitq
t'a:qa:k'at ʔani ʔa:na:nakshilsaqa ʔoxwa:pokʔi.

Ha:ʔinʔatl neʔi:qsakʔi yaʔatʔitq la:kshiʔat, tsiqsa:p'atl
qwa:tso:yi: w'asna ʔon'a:hmisqo: milsy'i m'achy'ak.

"ʔApa:kqasqo: ʔon'a:hʔapqo:k," wa:ʔatl neʔi:qsʔi.

Tlihshitl wala:k yi: Hishkwi:ʔath¹³ ʔon'a:hshitl m'achy'ak
t'a:qa:n'olha ch'apxto:p ʔani wa:ʔatqa wi:ʔo:ʔakʔi ʔoyi
t'a:qa:nolhaqo: ʔoyi. Wikʔay'inʔatl milsha:y'asitʔi ʔani
ʔathiyasatlqa wi:ʔo:ʔakʔi hiy'athʔitq.

"ʔI:qshiʔim¹⁴ ch'apatsokʔitqak," wa:ʔatl neʔi:qsakʔi
ʔo:kwil.

ʔI:qapak mo:y'al ch'apatsokʔi neʔi:qsoʔi. Ts'isan'ap
 tl'oshi:y'ap ch'apatsok neʔi:qsoʔi, ʔi:qshitl to:pshitl
 ʔi:qyaqishok n'a:sshitl, chi:y'a:p'atl to:pshitl
 ho:p'atatlʔitq kwi:sow'atsaʔatl hiy'athokʔitq wi:ʔo:. Hiy
 hitinqsatl Hoshe:k K'o:k'ots'itl'i:k ya:lweʔin milsi:tss
 hi:tinqsatl ! Wik ʔayaqh ch'oshʔatl ʔatlaqh ʔahʔa:,

"ʔO:no:tlch'aʔash ho:n'i:qipshi:lqath hawits'aqyoch'aʔash
 ʔa:ni yi:lʔatlqa chachimʔak'atl," wa: ch'oshʔatl.

"ʔI:hshiʔatlma chachimʔak K'o:k'ots'itl'i:k ʔatikchk
 tsomintl," wa:ʔatl'attla: mots'isshiʔatl K'o:k'ots'itl'i:k.

ʔOtspintlweʔin tli:hshitl tl'a:ʔay'eʔeʔi sima:tsyinweʔin
 Hoshe:kʔi milsy'i. ʔAnasilaweʔin ʔotspintl ʔah
 tl'a:ʔay'eʔeʔi ʔahʔa:ʔatlweʔin wi:napachishtoʔatl.
 Tlahti:p'atl tom'aqstoʔatlʔitq ʔahʔa:ʔatl hoʔats'inoʔatl
 tli:hshiʔatl ʔathi: ʔo:kway'i:hshiʔatl hilokʔitq ʔa:qtlilol.
 Hinasitl hilokʔitq ʔimts'ak ʔi:qhi: wiky'o: ʔapw'intl
 ʔathi. Hinoltaʔa ma:matlach'ap ch'apatsakʔi qa:hqa:hshiʔatl
 ko:kohw'iseʔi na:yisʔatl ʔoh neʔi:qsoʔi hi:tinʔop. Qa:hqa:ha
 hayoqomlsawop ʔish soch'aqiml ʔeʔi:hʔi la:shla:sha. Hiy
 hitaqsip'atl n'an'a:n'ichshshitl qwisʔa:qtlokwi: yaqwi:q
 ya:lweʔin ʔahʔa: ʔe:ʔihach ch'apatsʔi ʔiqsim, hinoschaʔa
 hoʔaschaʔa so:ch'aqimy'iʔatl. Hiy hitinʔoptla hiy
 hitaqsiptla: hiy ʔa:na:tl tlahʔatl ni:qstoʔatl
 tsaqi:tsqimy'ahsitlhʔatl.

Tli:hshiʔatl ʔathi:, ʔotspa:noʔatltla: qwitsachitlitʔitq
 tl'a:ʔay'eʔeʔi ʔotsachiʔatltla: wi:napachishtoʔatltla:, hilh
 ʔahʔa: n'a:sshitl. Wik'ap'atl'at qiyachisht n'a:sshiʔatl
 ʔahʔa: hasilap n'eʔitlsap ʔahʔa:ʔatl tli:hshiʔatl,
 yaqwintli:ch ʔeʔimʔits'ap hopkwist'aʔa, hiy hitaʔo:ʔatlweʔin
 Hoshe:kʔi K'o:k'ots'itl'i:k ! N'itlkwaqshiʔatl maʔasitʔi

po:ya:s.

"Toksp'alma ko:kohw'isa K'o:k'ots'itl'i:k ?ani !" wa:ʔatqa.

Ts'i:san'olokweʔin m'achy'akokʔi ya:lwe:ʔin wiky'akw'ahsok,
ʔoʔashtqathʔatlok. Pon'i:qsaʔatl qo:ʔas tl'a:tl'ahachsaʔatl
k'o:k'ots'itl'i:k, pon'i:qsaʔatl qo:ʔas ho:maqniqsatl
maʔasʔi hinalts'a. Hitingseʔiktla: kwi:kwi:sahe:
sokwitlchip'iktla:.

"Hilma: kohw'isaʔahsʔatltla: yaqwi:tsawayi:k sotlso:kchip,"
wawa:lyoweʔin ʔo:sh qo:ʔas, "ʔA:na:nich'akshʔa:la
ʔo:ts'ahsʔat. Hitingqaʔatl'ik sokwitlchip'atl'iktla: ʔanik
qwa:ʔap," wawa:lyoweʔin ʔo:sh.

Machintl yaya:qchimitʔitqʔa:la sotlso:k machintl y'imha:.
Hinltisshitlok ʔa:ʔachak takwa:ʔak ʔacho: ʔoʔashtqathʔatlok
milsy'a:kʔi. Ch'o:chkokw'ap tlichia:ʔokt neʔi:qsakʔi
qwam'a:qsʔitq tsaqi:tsqimlʔi ko:kohw'isa. Hitapʔisʔatl ʔahʔa:
hini:ʔatl ch'apatsʔi ʔotsachiʔatl hiy'athʔitq wik'ahshʔatl
ko:kohw'isa. Ki:lʔiʔatl qaqo:lʔi ts'i:pisan'ap'atl ch'apatsʔi
ʔohʔatl ya: hi:xwa:ʔischkwim'inhʔi qaqo:l.

Ha:yochilhn'ak'atltla: ʔats.shiʔatltla: ʔiʔiqhʔatltla:
neʔi:qsakʔi. ʔIqtsachiʔatltla: ʔahʔa: tl'e:ʔilʔi ʔani
ʔotlʔotsachqthqa. Tlahti:p'atltla: ʔahʔa: tl'e:ʔilʔi ʔani
ʔotlʔotsachqthqa. Tlahti:p'atltla: ʔahʔa: tom'aqstoʔatlʔitq
hoʔatsachiʔatl ʔotsachiʔatl qwitlqwitsachʔitq ʔa:qtlililokʔi.
Hinasitltla: hilokʔitq ʔa:qtlililol ʔathi: qa:hqa:hshitltla:
ko:kohw'isa. Wik'ap'atl mi:lhi: ʔeʔi:h ʔohʔapiʔatl
ʔoʔoʔomhiʔi ʔa:phn'a:kʔi ʔeʔi:h. Hi:tinʔopshitltla: ʔahʔa:
ʔathi:, chamalts'aqa ʔani qwa: ʔahʔa: tsaqa:t'aʔa
yaqwintlʔitq chamol wiktsok ts'a:wo:tsok hi:tinʔop'at.
Tsaqi:tsqimy'ahsiʔatl ʔohʔish soch'aqiml ko:kohwisa ʔahʔa:.

kwa:ʔatatl ch'apatsʔi ʔe:ʔinhachotlʔits'atl. Tli:hshiʔatltla:
 ʔathi: ʔiqsilatltla: hitapatltla: hisa:chitlʔitq
 ʔiqtsachiʔatltla: ʔotsachitl tl'a:ʔayapiʔi. Wik'ap'atl'attla:
 qi:yachisht n'a:sshiʔatltla: koʔalqo:ʔatltla: hitaqo:ʔis. Hiy
 kohw'ihsaʔahsk'okw'atltla: K'o:k'ots'itl'i:k hi:taqo:ʔa
 sima:tsyinʔatltla: m'achy'akokʔi ! Hiy hinalts'attla:
 pon'i:qsaʔatltla: maʔasitʔi ! Hiy ʔayasatlk'okw'atlweʔin
 tlahʔatl ko:kohw'isa tsaqi:tsqiml ʔish soch'aqiml !
 Ch'ichaqshiʔatltla: ʔahʔa: neʔi:qsoʔi ʔani
 ch'o:chkokw'ap'atl'atqatla: tlicha:ʔokt tsaqi:tsqimlʔi ʔish
 soch'aqiml ko:kohw'isa. Tl'opaqshiʔatltla: ʔahʔa: t'i:siʔatl
 ʔaya m'oksy'i ʔa:yaqsaʔaʔatlʔi hita:ʔa ʔinksy'i ʔinkʔi:,
 w'aqʔoqpiʔatl ʔots'o:sʔath. ʔOya:tl haw'a:qatlʔitq
 hine:ʔiʔatl K'o:k'ots'itl'i:k, ʔimtna:k'ap'atl'at ʔohʔat
 n'ow'i:qsakʔi ʔoya:t ʔimtna:ksap'at tlaʔo:kʔitqatla: ʔayaqs
 ko:kohw'isa ko:h'w'isaʔinlʔitqatla: neʔi:qsoʔi.

"Wikts'aqsimah tlatlaʔokwilshitlqo:so:. ʔO:ʔokwilseʔisim
 K'o:k'ots'itl'i:k," wa:ʔatl tsiqshitl K'o:k'ots'itl'i:k,
 "Wikmhsaqas y'imha:ʔapqo:s so:til ʔanik ʔoh ʔokla:ʔap ʔoyi
 wahshitlchipqo:s."

ʔAhʔa: wa:ltaqshitl hini:ʔasʔatl walshiʔatl hiy'athʔitq.
 ʔAhʔa:ʔatl tla:ʔo:kw'atltla: wik'atl ʔayaqs hayoqomy'ahsʔatl
 ʔoma:k'atl ch'o:shokwiʔatqo: ʔoyi n'an'a:ch'i:hshiʔatqo:..
 Hinasitl ts'oʔichh ʔatsyo:ʔatl sa:ch'ink. Hi:stm'a:ʔatlok
 hayoqoml ʔoqs wik'atl ʔo:ʔo:potlsa ʔayaqs. ʔInxi:chiʔatl
 ts'oʔichhshiʔatlʔitq ʔo:ʔotahn'ahi:chiʔatl. Ma:kokw'atl
 hi:na:n'ohsim ma:kok ʔa:tlyagan'ol, ʔokwi:lshiʔatl ʔa:nachil
 tokwaqiml ʔokwachi:l, ha:nahi:chitl. ʔI:shqawop'atl ya:
 hi:xwa:ʔistskwakʔi tl'a:ʔasʔathi:tstskwak chapxto:pʔi.
 Ma:kshiʔatl p'inw'al ʔoʔo:tahsats. Ha:n'ahiqh
 tl'op'ichhshiʔatlʔitq, hana:kqh ch'okwiʔatl ma:ʔak.

Hinachishto?atlok ?o?o?otah ma:tma:s ?Ots'o:s?ath
y'o:qwa:?atlok hinachishtotlok ?o?o?otahok?i. ?Oya:tl
ha:chi?atl?itq hina:chitl ?o?o?otah hina:chi?atl y'o:qwa:
K'o:k'ots'itl'i:k. ?A:nasatloktla: tlicha: kwaqi: ne?i:qsak?i
takwistatl qaqo:lok?i mo:?ap kwaqi: qaqo:lok?i n'opostaga
yaqo:si ?o:?o:tah, ?oksma wik'ahs ?apw'inqs?i ?ani
hiy'ahsqa ?a:tlyaqan'ol?i cha:maqsa?ahs tokwaqapi:h?i,
yaqwa:notl?itq n'an'amatsaqts'o: qaqachts'atsaqts'o: qo:?as.
Tli:hshitl ?otsachitl tl'a:?ay'e?e?i hiyilh?itq hi:natahqa
?o?o?otah?i matlachishtotl hosmin ?o:?okwichishtotl.
Hik'ap'at qi:yachisht hiy n'itlxshi?atl hil hilyin?ak?i
hila:chisht?itq?al ! Hihshitl hilwi:?ish?at ?ah
chimtsitwi:?isok?i?al ma:?ak. ?A:tlqimy'itl tli:hshitl
tli:tliche?i ?o:no:tl ?i:h ?ane:?is ma:?ak. Hiy tsaxshi?atl
Hoshe:k?i K'o:k'ots'itl'i:k hopqas matl'ihchin?¹⁵
hi:na:n'ohsim?i ?o:no:tl ts'opqa: ! N'apxta: ?anasila
kiki:shhichitl ma:?ak?i. ?Anasilat tlawi:chi?at ma:tlshi?atok
K'o:k'ots'itl'i:k ?o?o?otah?i ?oh?at. Matlahosan'ap
hiy'athok?itq n'ow'i:qso. Ch'iya:?ap ho:maqtlo:?ap
yaqchi?ath?itq takwa: tl'a:?i:h tl'a:qkway'i:h?ap ch'i?as
qwam'e:?itq qo:?as. Hisoschis?atlok chakwa:si hiy'athok?itq
n'ow'i:qso, cho:pipi?atlok hi:lts'aqil?i ?o:?i:yapilok.

?Am'i:chitltla: ?o?o:tahtla: hina:chitl K'o:k'ots'itl'i:k
ma:tlshi?atoktla:. ?Ani:silat n'apxta:?aktla: ?o:sa:hatlok
qwa:?ap Ya?i:?i yaqo?alit?itq. Matlahawoptla: n'ow'i:qsak?i
hiy'ath?itq ma:?ak?i, ?iqsilatla: ?o:?o:kwa:?atop'ap ch'iya:
qwa:me:?itq qo:?as. ?A:nasa hiche:?i tli:cha: ?oktnakshi:l
ne?i:qso?i, mo:p'italok ?ani:ts'ot tl'a:q ?apw'in?at
tlokw'anim?at?i ma:?ak, ?achkhtachitl ?ani:sila ?anikit?itq.
Hisoschisoktla: hinoschis chakwa:si hiy'athok?itq
n'ow'i:qsak?i, ?a:tlqimlapipi?atlok chakwa:si mahti:?ak?i
n'ow'i:qso?i. Mo:chi:lshitl hi:nachi:l mo:y'ipshitl
?ah?a:?atl wi:nappi?atl cha:ni. ?A?ayanakshi?atl tl'a:q
ma?asi:t?i mo:p'i:lmotshi?atlqa ma:?ak. ?Ah?a:?atl

siqa?ap'atl chakwa:si mo:qomltsaqa chakwa:si
 K'o:k'ots'itl'i:k, w'a:q?ogshi?atl ma?as?i siqachi?atl?itq
 chakwa:si?i mo:qoml. ?Ana:tl lo:tssa:mi:h hinal w'aq?o:
 ya:l wi:y'a:tl?i noma:k, wi:kay'i?atl'at ?oh ya: ?i:qhi:?i
 no:ma?i:k. ?Oyi cha:kwa:si?inl?atlqo: ?o:shh, wi:napil?atlok
 ya:qwapotl?itq wik'i:t'atlok m'a:mot, hi:sa:tsha?a:l?atl
 ?ah?a: ha:w'asshi:l?atl siqyaqil?i chakwa:si. Tsiqshi?atl
 ?ah?a: K'o:k'ots'itl'i:k homaqtllil?atl?itq ?oyi chakwa:si?is,

"Na:??o:chi?atle?its ?ah yaqchi?athqe:s ?ah ya?i:sqas,"
 wa:?atl. "K'ots'im?atlma ?ahko: ?oh?atlma ya?i:sqas.
 K'ots'i:s?atle?its," wa:?atl.

Y'imha:?atl ya:qakhit?i?a:la ?o:ts'os tl'i:w'in?ap ?ani
 k'ots'im ?onaqqa. ?Ah?a:atl ?atsyo:chitltla:
 mo:chi:lshi?tl'tla: ts'a:wi:y'ipshi:l ma:qak ?i:qm'a:pipitltla:
 mo:qomlapipitl chakwa:si.

"?Okwi:tsah ?o:y'ip ?ahko: ya?i:s?atlitqak," wa:?atltla:
 yaqchi?ath?itq. "Wika:h ?o:tshw'al ya:yil n'ow'i:qsakqas
 ?ani ?o:mi:kqa," wa:?atltla:, "Wikalchipqas qwa:qako:si
 tsitsiqi."

Mats'intlma?i:qtl'ap'atl n'ow'i:qso?i maht'i:qak?i. Wik
 K'o:k'ots'itl'i:k ?i:qma:qak'ap'atl'at mo:p'i:l?i ma:qak,
 ?otshin?atl'at ch'iya:qatok K'o:k'ots'itl'i:k, ?ah?a:?atl
 hi:nawi:qshchi?atl ma:tma:s ma:kwawi:qshchi?atl tl'a:gok?i.
 Makw'as?atl Tla?o:kwi?ath makw'as?atl tl'a:q Qiltsma?ath
 ?A:ho:s?ath Hishkwi:qath Mowach'ath. Haw'i:chi?atl
 Hoshe:kit?i K'o:k'ots'itl'i:k tsoma:no?atlok maht'i:
 haw'ilmis. ?Ah?a:?atl ?a:tsshi?atltla: ?o?o:tah?atltla:
 K'o:k'ots'itl'i:k. ?Anasilatl ?a:tlp'i:w'itl¹⁶
 haya:y'ipshi?atl ?ah?a:?atl lachi?atl cha:ni ?ah?a:
 qwisitwe?in. ?O:ma:ma ?ah?a: ?oyahmis K'o:k'ots'itl'i:k.